

УДК 811.111'373.42

ЛЕКСИЧНИЙ АНАЛІЗ ЯВИЩА ПАРОНІМІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

ГЕРЦОВСЬКА Н.О., СТИЛЬНИК Н.В.

Мукачівський державний університет

В англійській мові явище паронімії вивчене недостатньо повно, про що свідчить наявність суперечливих поглядів на проблему, прагнення виявити нові підходи до вивчення цього явища, знайти більш адекватні способи опису паронімічних відносин між словами. У цьому зв'язку, актуальності набуває аналіз явища паронімії в сучасній англійській мові. Метою статті є дослідити пароніми у географічних назвах сучасної англійської мови. Дослідження теми статті здійснена на основі методів аналізу, порівняння та аргументування. У статті проаналізовано явище паронімії на матеріалі сучасної англійської мови; показано, що пароніми можуть відрізнятися один від одного способами керування, лексичною сполучуваністю, функціонально-стильовим змалюванням, сферою вживання, синтаксичною функцією; виявлено, що паронімія зустрічається не тільки серед загальних назв, але й серед географічних назв. У статті подано власне визначення паронімії. Зробивши аналіз на матеріалі сучасної англійської мови, паронім було визначено як особливе лексичне явище, багатоплановість якого дає можливість його вивчення як у функціональному, так і в нормативному аспекті. Показано, що англійську лексикографію відрізняє прагнення виділити пароніми із загального масиву «труднощів», присвятивши їм окремі «словники паронімів». Практична значущість полягає у використанні результатів у сферах, що стосуються сучасної мовознавчої і літературознавчої науки, оскільки останнім часом різко зросла популярність явища паронімії як стилістичний засіб вираження мови, а отже, збільшилася й частота вживання.

Ключові слова: паронім, лексичне значення, дослідження, мовні труднощі, звукова подібність, стівзвучні слова.

Культура мовлення охоплює надзвичайно широке коло проблем, однією з яких є активне оволодіння словниковим багатством. Унаслідок взаємодії між різними мовами, так і під дією внутрішньомовних чинників з'являються слова, що мають однакове написання й звучання, але зовсім різне значення. Терміном паронімія зазвичай називають таке мовне явище, коли два слова, схожі за звучанням, але різні за значенням, помилково вживають одне замість іншого. Саме незнання чи нерозуміння лексичного значення слова стає причиною численних помилок в усній та писемній мові.

Об'єкти та методи дослідження. Явище паронімії цікавило лінгвістів з давніх часів. Першими, хто спробував осмислити це явище, були давньогрецькі риторики Горгій, Трасімах. Згадки про паронімію знаходимо в роботах видатних вітчизняних і закордонних лінгвістів. Та серйозне дослідження паронімії розпочалося тільки у 60-х роках ХХ століття. Досліджуючи проблему паронімії, знаходимо безліч висловлювань і написів того, які слова є паронімами, хоча розробити чітке визначення цього явища, на жаль, не просто, через це лінгвісти по-різному трактують його. У деяких роботах паронімами називають тільки однокореневі слова (М. Ф. Бельчиков, О. В. Вишнякова, О. П. Никонов, Л. М. Панюшева, О. М. Пономаренко, М. І. Фоміна). М. І. Фоміна, займаючись проблемою семантики однокорених дієслів, вводить у своє дослідження пароніми, які розглядає як одиниці мови [4]. М. І. Фоміна підкреслює у визначенні паронімів спільність лексико-граматичної приналежності слів-паронімів і споріднення значення. У рамках такого підходу паронімія розглядається як прояв системних зв'язків мови, носить регулярний характер і займає певне місце у мовній структурі [5]. В англійській мові це явище вивчене недостатньо повно, про що свідчить наявність суперечливих поглядів на проблему паронімії, прагнення виявити нові підходи до вивчення цього явища, знайти більш адекватні способи опису паронімічних відносин між словами. У цьому зв'язку, актуальності набуває аналіз явища паронімії в сучасній англійській мові.

Постановка завдання. Метою статті є дослідити пароніми у географічних назвах сучасної англійської мови. Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- дати власне визначення слову “паронім”;
- визначити лексичні особливості паронімів у сучасній англійській мові;
- дослідити пароніми у географічних назвах.

Об'єктом дослідження є явище паронімії в географічних назвах англійської мови.

Предметом аналізу є функціонування паронімів у сучасній англійській мові.

Пароніми як феномен лексичної системи англійської мови в якості об'єкта спеціального цілеспрямованого вивчення став привертати увагу лінгвістів значно пізніше, ніж синоніми, антоніми, омоніми, категорії та явища словотворення.

Результати та їх обговорення. Існує кілька трактувань терміна "паронімія". У вужчому розумінні пароніми — близькі за звучанням і написанням слова, що мають наголос на тому самому складі, належать до однієї частини мови і до однієї тематичної групи, але мають відмінності у значенні. У такому розумінні пароніми сприймаються як одне з джерел мовних труднощів, бо при недостатньому знанні словникового складу та значень слів мовець може вживати одне слово замість іншого. До таких слів належать пароніми: career "кар'єра" - carrier "носій, перевізник", human "людський" - humane "гуманний", physics "фізика" - physique "фізичний дані". При широкому розумінні пароніми — це слова, що при повній або частковій семантичній відмінності мають певну звукову подібність, причому їх морфемний склад до уваги не береться. (hare "заєць" - hair "волосся", skirt "спідниця" - shirt "футболка") [3].

Пароніми утворюють по-різному, а саме:

— на основі спільності кореня;

— у результаті відсутності в одному із слів одного-двох звуків, наявних в іншому слові;

— унаслідок зміни одного звука на інший.

У нашому дослідженні ми дали власне визначення слову "паронім" □ це слова (пара слів), які мають подібність у морфологічній будові (близькі за фонетичним складом), але розрізняються за значенням. Вони переважно належать до однієї частини мови, мають однакові граматичні ознаки.

Паронімія — особливе лексичне явище, багатоплановість якого визначила можливість його вивчення як у функціональному, так і в нормативному аспекті. Нормативна точка зору лінгвістів на паронімію найповнішим чином представлена дослідженнями довідково-методичного характеру: «словниками труднощів», «словниками паронімів», різних дидактичними посібниками, підручниками, що включають вправи на розмежування коректне використання паронімів, та ін. [6]. Однак у своїй діяльності лексикографи або обмежуються констатацією паронімічних помилок, спонукаючи до боротьби з ними (Гранджоан, Мофлет), або, беручи до уваги негативний характер паронімічних помилок, пропонують зробити цей матеріал предметом докладного лінгвістичного дослідження (Баллі, М. Фрай).

Проблеми паронімії давно привертають увагу викладачів мови й тих, хто її вивчає. Часто, яке слово □ паронім ужити, як правильно сказати "a historic event", або "historical event" ставить у глухий кут навіть людей, що непогано володіють мовою.

Мовознавці давно звернули увагу на існування таких близькозвучних слів, які мають відмінності між ними у значенні та на можливі помилки у їх вживанні. Основну групу паронімів становлять слова, що семантично пов'язані між собою, частково збігаються за морфемним складом, близькі за походженням. За характером смислових зв'язків пароніми поділяють на пароніми синонімічні (special - specific, canal - channel, human - humane) та пароніми антонімічні (employer - employee, immigrant - emigrant, evolution - revolution) [7].

Кожна паронімічна пара чи група здебільшого має свою специфіку, тому при зіставленні паронімів слід виявляти здатність кожного з них до сполучення з іншими словами. За ступенем зближення (подібності) звукового оформлення морфемного складу виділяють як мінімальні, так і максимальні пароніми. Максимальні відрізняються не більше ніж однією звуковою одиницею (wander - wonder), а мінімальні — більш ніж однією (campaign - campaign) [1].

Точність мови найчастіше пов'язують з точністю слововживання. Точність слововживання залежить від того, наскільки мовець знає предмет мовлення, наскільки він ерудований, чи вміє логічно мислити, чи знає закони мови, її правила. Найчастішою помилкою порушення мовних норм є результат недостатнього знання особливостей мови. Найбільш типові з них – вживання слів у невластивому їм значенні, змішання паронімів.

Паронімія зустрічається не тільки серед загальних назв, але й серед географічних назв: Швейцарія - Швеція (Switzerland - Sweden), Словаччина – Словенія (Slovakia - Slovenia). Пароніми є дуже подібними за формою, унаслідок чого можуть сплутуватися в мовленні. Оскільки пароніми можуть утворюватися на основі спільного кореня (Austria □ Australia), у результаті відсутності в одному із слів одного-двох звуків, наявних в іншому слові (Budapest - Bucharest), унаслідок зміни одного звука на інший (Abakan - Abadan), то легко створюються помилки [8].

Звукова близькість паронімів призводить до того, що їх помилково вживають один замість одного. Тому існують правильні значення паронімічних груп:

–Indians (прадавні мешканці Америки “індіанці”) – Indians (“індійці” живуть в Індії).

–Italian (“італійський” пов’язане з сучасною Італією: Italian language, Italian cinema, Italian strike) – Italic (пов’язаний з гілкою індоєвропейських мов: Italic languages, Italic letter).

–Уругвай – Парагвай (Uruguay - Paraguay) так само приклад географічної паронімії, схожі назви, однакове місцерозташування, але зовсім різні країни.

–Окленд (“Oakland” місто в США) – Оукленд (“Auckland” місто в Новій Зеландії) – в даному випадку предметом плутанини є назви двох міст, а не країн.

Пароніми розглядаються в плані культури мови, практичної лексикології як одне із джерел мовних труднощів, як причина сплутування слів, їх неправильного добору, й подаються в словниках паронімів, словниках мовних труднощів. До даного розуміння наближається й таке, коли до паронімів зараховують слова, що мають випадкову співзвучність і теж можуть помилково сприйматися одне замість іншого: Austria - Australia. Існує досить дивне пояснення, чому вони так схожі. Австрія (Österreich) означає “Східне королівство” на німецькій мові, оскільки країна була східним кордом Римської імперії. Трансформація “Öst” до “Aust” була просто необхідна з фонетики. Назва Австралія походить від латинської фрази “Terra Australis Incognita” (Unknown Southern Land), на що вказує той факт, що континент існував задовго до того, коли був знайдений європейцями. Дослідження доводять, що німецьке слово “east” пов’язане з латинським “south”. В індоєвропейській мовній сім’ї обидва слова мали спільне походження, що означало “southeast”. У німецькій гілці воно стало означати “схід”, а на латині “південь”. Латинське слово “Auster” не перекладається прямо “південь”, у класичній латині так само. Воно вважається результатом прото-індоєвропейського кореня “ausus”, що означає “світанок”. 5000 років тому, щоб дати назву своїй країні, люди мали лише слово “ausus”. Після того як групи мов розшарувалися по різних мовних гілках, деякі з них використовували в назві місце, де сонце встає на світанку. Згодом німецька сім’я вирішила, що сонце встає на сході, в той час як латинська, що піднімається на півдні [2].

Висновки. Як бачимо, дослідження явища паронімії в англійській мові є досить актуальним, оскільки останнім часом зростає їх популярність як стилістичних засобів виразності мови. Паронімія позначається як звукове уподібнення слів при частковому або повному відмінності їх значень. Дослідивши дане явище, зроблено власне визначення паронімії це слова (пари слів), які мають подібність у морфологічній будові (близькі за фонетичним складом), але розрізняються за значенням. Вони переважно належать до однієї частини мови, мають однакові граматичні ознаки. Зробивши аналіз на матеріалі сучасної англійської мови, паронім було визначено як особливе лексичне явище, багатоплановість якого дає можливість його вивчення як у функціональному, так і в

нормативному аспекті. Показано, що англійську лексикографію відрізняє прагнення виділити пароніми із загального масиву «труднощів», присвятивши їм окремі «словники паронімів». Доведено, що пароніми можуть відрізнятися один від одного способами керування, лексичною сполучуваністю, функціонально-стильовим змалюванням, сферою вживання, синтаксичною функцією. Як показано у даній роботі, сфера вживання даного явища є досить великою. Виявлено, що паронімія зустрічається не тільки серед загальних назв, але й серед географічних назв. Через ненавмисне вживання паронімії створюються помилки у назвах континентів, країн, міст. Основна проблема, те що їх використовують один замість одного через звукову близькість слів.

Перспектива подальшого дослідження полягає у подальшому аналізі паронімів у географічних назвах сучасної англійської мови та їх зіставлення з іншими мовами.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Nikolenko A. G. English lexicology. Theory and practice. / A.G. Nikolenko – Vinnytsya, Nova Knyha, 2007 – 87 p.
2. Connection between the country names [Electronic resource] – Access mode. – <https://www.quora.com/Is-there-any-historical-connection-between-the-country-names-Australia-and-Austria>
3. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов / Л.Г. Верба // Посібник для перекладацьких відділень вузів. – К. : Вид-во "Нова книга", 2003. – 160 с.
4. Вишнякова О. В. Паронимы современного русского языка / О.В. Вишнякова / [редкол. : Розенталь Д. Э.] – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Русский язык, 1997. – 307 с.
5. Каратюк В.И. Паронимические отношения в сфере однокорневых глаголов современного английского языка / В.И. Каратюк // Автореф. дис. канд. – Л., 1980. – 55 с.
6. Фомина М.И. Современный русский язык. Лексикология / М.И. Фомина – М. : Букинистическое издание, 1990. – 43 с.
7. Оліфіренко Л.В. Стилістичність паронімії [Електронний ресурс] / Л.В. Оліфіренко. – Режим доступу – <http://intkonf.org/kandfilolnauk-olifirenko-lv-stilistichna-rol-paronimii/>
8. Точність мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.cool4student.ru/node/1223>

АННОТАЦІЯ

ЛЕКСИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ЯВЛЕНИЯ ПАРОНИМИИ В АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ

В английском языке явление паронимии изучено недостаточно полно, о чем свидетельствует наличие противоречивых взглядов на проблему, стремление найти новые подходы к изучению этого явления, более адекватные способы описания паронимических отношений между словами. В этой связи, актуальность приобретает анализ явления паронимии в современном английском языке. Целью статьи является исследование паронимии в географических названиях современного английского языка. Исследование темы статьи осуществлено на основе методов анализа, сравнения и аргументации. В статье проанализированы явления паронимии на материале современного английского языка; показано, что паронимы могут отличаться друг от друга способами управления, лексической сочетаемостью, функционально-стилевым изображением, сферой употребления, синтаксической функцией; обнаружено, что паронимия встречается не только среди общепринятых названий, но и среди географических названий. В статье представлено собственное определение паронимии. Произведя анализ на материале современного английского языка, пароним было определено как особое лексическое явление, многоплановость которого дает возможность его изучения как в функциональном, так и в нормативном аспекте. Показано, что англійську лексикографію відрізняє прагнення виділити пароніми із загального масиву «трудностей», посвятивши їм отдельные «словари паронимов». Практическая значимость заключается в использовании результатов в сферах, касающихся современной языковедческой литературоведческой науки, поскольку в последнее время резко возросла популярность явления паронимии в стилистическом средстве выразительности языка, а, следовательно, увеличилась и частота употребления.

Ключевые слова: пароним, лексическое значение, исследования, языковые трудности, звуковая сходность, созвучные слова.

SUMMARY

The paronyms are studied insufficiently in English, this is evidenced by the presence of conflicting views on this issue, the desire to discover new approaches to studying this phenomenon, to find more appropriate ways to describe the relationship between paronym's words. The analysis of paronym phenomena in modern English becomes topical in this respect. The article aim is to explore paronyms in geographical names of modern English. The research of article is based on the methods of analysis, comparison and reasoning. The article analyzes the paronyms phenomenon on the base of modern English material; it is shown that paronyms may differ from each other the control methods, lex...

compatibility, functional and stylistic depiction, field of use, syntactic function; it is revealed that paronyms are found not only among common names, but also among geographical names. There is given own definition of paronym in the article. Having made an analysis on the material of modern English, paronym was identified as a special lexical phenomenon, its diversity makes possible to study it both in functional and normative sense. It is shown that the English lexicography is distinguished by the desire to allocate paronyms from total array of "difficulties" dedicating them some "Paronyms dictionaries." The practical significance is to use the results in spheres relating to contemporary literary and linguistic science, as recently paronyms increased in popularity as a stylistic means of speech expressiveness, and thus increased the frequency of use.

Keywords: paronym, lexical meaning, research, language difficulties, sound similarity, consonant words.

УДК 811.111'276.2:[004.738.5:316.77]

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-СПІЛКУВАННЯ ЯК РІЗНОВИДУ АНГЛОМОВНОГО СЛЕНГУ

ГЕРЦОВСЬКА Н.О., СЛИВКА Н.М.

Мукачівський державний університет

Особливої актуальності набуває дослідження лінгвістичних особливостей інтернет-спілкування, оскільки мова, якою спілкуються індивіди в Інтернеті має відмінні особливості, хоч і сформувалася вона лише наприкінці ХХ століття.

Спілкування в Інтернеті стало об'єктивною лінгвістичною реальністю, оскільки є найпоширенішою формою віртуального спілкування у світі, що ігнорує канонічні засади жанру і правила правопису та характеризується певними рисами, якими відрізняється від інших видів комунікації.

Метою даного дослідження є визначення особливостей інтернет-спілкування як різновиду англомовного сленгу; пояснення поняття «сленг»; виявлення лінгвістичних особливостей англомовної інтернет-комунікації; характеристика явища лінгвістичного скорочення як характерної ознаки англомовного інтернет-сленгу.

Інтернет як новий комунікативний простір сприяє тому, що носії мови частіше замислюються над використовуваними мовними засобами. Мережа стимулює мовленнєву творчість людини, в той час як мова стає інструментом творчої самореалізації. Виникнення Інтернету в другій половині ХХ століття привело до появи кожного явища як інтернет-сленг. Сленг знаходиться на останньому щаблі всіх можливих мовних форм спілкування і включає різні форми мови, за допомогою яких люди ототожнюють себе з тими чи іншими культурними чи соціальними групами. Однак сленг відіграє важливу роль в самоідентифікації індивідів, які пов'язані між собою певними інтересами і, так чи інакше, використовується всіма групами людей.

Особливість мовленнєвого спілкування учасників у мережі інтернет полягає не лише у використанні інтернет-сленгу, а й у поєднанні лексичних одиниць, що належать до різних стилів і реєстрів мовлення, відповідно до прагматичних настанов і цілей спілкування. Спілкуючись у мережі за допомогою коротких фраз, містких і стислих виразів, позначаючи емоції картинками, користувачі створюють нову мову, побудовану на графічних символах і словах.

Ключові слова: Інтернет, сленг, комунікація, інтернет-сленг, мовні скорочення.

Інтернет – це колосальне джерело інформації. Його можливості, такі як оперативність, швидкість і доступність зв'язку між користувачами на далеких і близьких відстанях, дозволяють використовувати інтернет не тільки як інструмент пізнання, але і як інструмент спілкування. Інтернет активізує увагу користувачів до тих мовних засобів, якими вони користуються. Крім того, віртуальні особистості стають творцями нових вербальних і невербальних засобів висловлювання та спілкування, творять не тільки сам віртуальний простір, а й мову, якою цей простір спілкується.

Об'єкти та методи дослідження. Мова електронних засобів комунікації почала привертати увагу вчених-філологів ще наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. На сьогодні відомі численні праці, присвячені даній темі в англійській та українській лінгвістиці. Серед найвідоміших науковців, які здійснювали дослідження в даній галузі, найпомітніший вклад в розвиток лінгвістики зробили О. Кириченко, М. Макаров, О. Романов, Ф. Смирнов, А. Табекова, З. Харріс Саббеттай. Проте, всі науковці зауважують, що проблема інтернет-спілкування залишається невивченою та малодослідженою. Очевидно, такий стан справ зумовлений тим, що більшість учених не мають практичних навичок спілкування в мережі, володіють інформацією про інтернет-сленг на теоретичному рівні розуміння цього явища.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>